

*Protocol, omgaan
met elkaar!*

kindcentrum
Trianova
Rijk door verschillen!

2021-2025

Protocol, omgaan met elkaar! IKC Trianova

Pesten is een probleem dat in alle geledingen van de maatschappij voorkomt. Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus nemen. Een protocol alleen, is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

Dit protocol heeft als doel:

Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode op onze school veilig kunnen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Aan de aanpak van pesten zijn enkele voorwaarden verbonden:

- We zien pesten als een probleem van alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters, de meelopers en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders.
- We willen op school de pestproblemen voorkomen los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, willen we het onderwerp pesten met de leerlingen bespreekbaar maken. Wij gebruiken daar de methode de Vreedzame School voor.
- Als pesten zich voordoet, is het belangrijk dat leerkrachten (in samenwerking met ouders) dat signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer blijkt dat alle inspanningen niet het gewenste resultaat hebben opgeleverd, willen we als school een directe aanpak toepassen.
- Elke school heeft een vertrouwenspersoon. Op OBS Trianova is dat Anna Wallendal. De vertrouwenspersoon helpt het kind/ de ouder of de leerkracht de weg te vinden hoe problemen op te lossen. "De weg" in onze school loopt via de groepsleerkracht naar de intern begeleider en/of directie.

Er wordt bij ons op school verslag gemaakt van leerlingen die (ver) over de scheef gaan. Bij herhaling worden er stappen ondernomen in eerste instantie door middel van contact met ouders.

In extreme gevallen kan een kind geschorst of verwijderd worden.

Verskil tussen pesten en plagen

Het is belangrijk dat iedereen het verschil weet tussen pesten en plagen.

Plagen gebeurt incidenteel. Het gebeurt op basis van gelijkheid en respect. Plagen mag. Het is goed voor de sociaal-emotionele ontwikkelingen stimuleert het relativiseringsvermogen.

Bij pesten is er sprake van machtsongelijkheid en wordt de pester winnaar en het gepeste kind verliezer. Pesten is het afreageren van agressie of eigen onvermogen op een mindere in de groep, het zondebok kind.

Signalen van pesten kunnen zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen.
- leuke opmerkingen maken over een klasgenoot.

- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.
- Briefjes doorgeven.
- Beledigen.
- Opmerkingen maken over kleding.
- Isoleren en negeren.
- Buiten school opwachten of bij verenigingen, slaan of schoppen.
- Op weg naar huis achterna rijden.
- Naar het huis van de gepeste gaan.
- Bezittingen afpakken.
- Schelden of schreeuwen.
- Digitaal pesten. Een pestvorm die voor veel kinderen erg bedreigend is, is het zogenaamde "online-pesten". Kinderen pesten elkaar via MSN, Hyves en/of Facebook. Er wordt flink gescholden en bedreigd op de computer. Leerkrachten hebben minder zicht op het gebruik van de computer buiten schooltijd, maar worden wel geconfronteerd met de gevolgen. Het is daarom zaak in geval van digitaal pesten in een zo vroeg mogelijk stadium met een leerkracht contact te leggen om gezamenlijk het probleem aan te pakken.

Het is belangrijk dat leerkrachten en ouders alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen de norm overschrijden.

Ook minder directe signalen kunnen op pesten duiden:

- vaak alleen staan in de pauze of bij de pleinwacht staan
- Vaak alleen met jongere kinderen spelen
- Niet naar buiten willen op school
- Niet meer naar school willen of aangeven zich ziek te voelen
- Niet (meer) worden uitgenodigd door andere kinderen
- Andere kinderen reageren negatief op een fout of een idee van het kind

Deze signalen kunnen echter ook voorkomen bij andere problemen, dus is het een zaak goed uit te zoeken waar de basis van deze signalen ligt.

Hoe gaan wij op IKC Trianova met pesten om?

- Een effectieve manier om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor leerlingen
- Wij hanteren op onze school de drie kapstokregels. (zie regel 3, belangrijke regels bij het hanteren van het persprotocol)
- Aan het begin van elk schooljaar wordt er extra aandacht besteed aan de regels en afspraken en aan het pestprotocol
- Eén keer per jaar vindt een thema week rond pesten plaats (gebruik methode Vreedzame school, pest-map met aanvullende lessen/opdrachten).

- Op school willen we regelmatig een onderwerp in de kring aan de orde stellen. Wij werken dan o.a. met de methode vreedzame school.
- Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. kunnen aan de orde komen. Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals: rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten (valt binnen de methode de Vreedzame School).
- De methode de Vreedzame school wordt ieder jaar ingezet volgens afspraak.
- Door middel van het instrument VISEON worden de leerlingen gevolgd in hun sociaal emotionele ontwikkeling.
- Elk jaar medio maart wordt de veiligheidsmeter afgenomen in de groepen 2 tot en met 8.

Het voorbeeld van de leerkrachten en de ouders is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten, ouders en leerlingen horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

Belangrijke regels bij het hanteren van het protocol.

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij: "Je mag niet klikken, maar: " als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen". Dit wordt niet gezien als klikken.

Deze regel geldt natuurlijk ook voor de ouders van alle kinderen.

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Samen werken zonder bemoeienissen: School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te lossen. Samen met de leerkracht(en) wordt naar een oplossing gezocht en wordt actie ondernomen.

Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en kinderen wordt niet geaccepteerd.

De vijfsporen aanpak:

Wij maken op school gebruik van de vijf sporen aanpak. Deze aanpak is in overeenstemming met het stappenplan Oplossingsgerichte Pest Aanpak van de Vreedzame School. Deze aanpak is gericht op de vijf verschillende partijen die betrokken zijn bij pesten:

1. **Algemene regels en afspraken op IKC Trianova**
 - Wij luisteren naar elkaar.
 - Wij blijven van elkaar en elkaars spullen af.
 - Wij roddelen niet over elkaar.
 - Wij schelden niemand uit.

- Wij bedreigen elkaar niet.
- Wij werken en spelen samen. Iedereen hoort erbij
- Wij lachen niemand uit.
- Wij doen niet bij de ander, wat we zelf ook niet prettig vinden.
- Wij geven elkaar geen bijnaam.
- Wij vertellen de leerkracht als er iemand gepest wordt.

Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op de vastgestelde regels, in overleg met de leerkracht. Die aanvulling wordt opgesteld, door en met de groep, dit zijn de zgn. groepsregels. Zowel de algemene regels als groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen (valt onder de Vreedzame School).

2. **Begeleiding van een kind dat gepest wordt**

- Naar het kind luisteren en zijn/haar probleem serieus nemen
- Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen.
- Samen met het kind werken aan oplossingen
- Gesprek met de ouders van het gepeste kind
- Afspraken maken over aanpak met ouders en kind
- Zonodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, b.v. een training
- Zonodig inschakelen School Maatschappelijk Werk of jeugdzorg.

3. **Begeleiding van een kind dat pest / de meeloper**

- Met het kind bespreken welk effect zijn/haar gedrag heeft op de gepeste.
- Het kind helpen op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen.
- Het kind helpen zich aan de regels en afspraken te houden.
- Gesprek met de ouders van de pester. Wat kan de oorzaak zijn van het pesten?
- Zonodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, b.v. training.
- Zonodig inschakelen School Maatschappelijk Werk of jeugdzorg.

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie.
- Voortdurend gevoel van anonimiteit.
- Voortdurend in een niet passende rol worden gedrukt.
- Voortdurend met elkaar de competitie aangaan.
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas of in de buurt.

4. **Hulp bieden aan de zwijgende middengroep**

De middengroep wordt betrokken bij het oplossen van het pestprobleem door:

- Met de kinderen te praten over pesten en hun eigen rol daarbij.
- Met de kinderen te overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
- Samen met de kinderen werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen.

5. **Adviezen aan ouders**

Ouders van de gepeste kinderen:

- Blijf in gesprek met uw kind en maak duidelijk dat u gaat helpen.
- Bedenk samen een plan van aanpak.
- Als pesten op straat plaats vindt, niet op school, kunt u het beste contact opnemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de groepsleerkracht bespreken.
- Door complimenten kan het zelfbeeld van uw kind vergroot worden.
- Geef zelf het goede voorbeeld.

Ouders van kinderen die pesten/meelopers:

- Neem het probleem serieus.
- Raak niet in paniek; elk kind loopt kans om pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het een ander aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de aanpak van school staat.

Alle ouders:

- Neem de ouders van gepeste kinderen serieus.
- Stimuleer uw kind om op een vriendelijke manier met anderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag, benoem en beloon het goede gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind om voor anderen op te komen
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen op een niet gewelddadige manier.

De aanpak van ruzies en pestgedrag:

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten, gelden de volgende afspraken:

Stap 1:

Probeer eerst zelf (samen) de ruzie op te lossen

Stap 2:

Op het moment dat de leerlingen er samen niet uit komen wordt een mediator(s) ingeschakeld, om te bemiddelen.

Stap 3:

Op het moment dat het de mediator niet lukt om te bemiddelen heeft deze (of één van de kinderen) het recht het probleem aan de meester of juf voor te leggen. Het is goed dat hij of zij dat doet.

Stap 4:

Bij herhaaldelijk ruzie/pestgedrag van een leerling neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een gesprek. De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester en middengroep, indien nodig in overleg met de ouders en/of deskundigen. Afhankelijk van hoelang de leerling door blijft gaan met zijn/haar gedrag en geen verbetering toont, zal dit bepaalde consequenties inhouden voor de desbetreffende leerling. In het leerling-dossier/Leerling Volg Systeem van de gepeste en pester worden aantekeningen gemaakt.

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals Maatschappelijk Werk, Jeugdzorg.

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

Om op een prettige wijze te kunnen samenleven op onze school hebben wij met elkaar een aantal afspraken gemaakt. Een positieve grondhouding, met positieve verwachtingen van de leerlingen vormen de basis van ons pedagogisch klimaat.

Onze kernwaarden zijn;

- Wij houden rekening met elkaar
- Wij zorgen goed voor onze spullen
- Wij lossen ruzie samen goed op
- Wij helpen elkaar
- Wij zorgen samen voor een gezellige sfeer in de groep

Deze afspraken blijven in de groepen levend, dat wil zeggen elke leerkracht laat deze regels met regelmaat terugkomen in zijn groep.

In de dagelijkse praktijk houdt dit in:

- Er wordt actief gewerkt aan een rustige sfeer in de groep
- We houden ons aan afspraken en regels binnen de groep, maar ook in de gang, op het plein.

Deze regels worden consequent toegepast

- We belonen liever dan straffen
- De leerkracht probeert preventief te reageren
- Er wordt aandacht besteed aan de sociale vorming, n.a.v de soemokaarten

Bovenstaande wordt verwerkt in een aantal schoolregels. Deze regels hangen zichtbaar in de klas en op centrale plaatsen in de school.

Onze schoolregels zijn:

- Ik luister naar alle meesters en juffen.
- Ik houd mij aan de regels en afspraken.

Er wordt niet gescholden en gevloekt.

Ik behandel een ieder met respect.

Ik ben niet brutaal.

Er vindt geen lichamelijk contact plaats dat de ander niet leuk vindt.

Consequenties

Er kunnen zich situaties voordoen waarin de regels niet goed worden nageleefd. Het naleven van regels en afspraken is een onderdeel in de ontwikkeling van kinderen.

Het niet naleven van regels en afspraken moet consequenties hebben.

Zinvol straffen

Als zinvol wordt ervaren:

- Time-out
- Corrigeren
- Even buiten de kring zetten[bij kleuters praten we meer over bewustwording]

Als niet zinvol wordt ervaren:

- Verbaal geweld
- Zonder uitleg/ inzicht
- Niet op het juiste moment [dus terugkijken of uitstellen]

De leeftijd bepaalt het soort straf

Middenbouw:

1. zelf de schade herstellen[b.v schoonmaken]
2. time –out met opdracht [in andere klas of om de deur]

als zinloos wordt ervaren: tekst overschrijven

Bovenbouw:

1. time out
2. eigen tijd inleveren
3. conflict en oplossing opschrijven

als zinloos wordt ervaren

- plein schoonmaken[vinden kinderen leuk]
- omkopen
- strafwerk zonderdoel/ wel leerdoel

Wat is ernstig?

- geweld
- intimidatie
- schelden
- pesten

Schoolafspraken t.a.v. straffen

In geval er met een bepaalde leerling steeds weer problemen zijn en “gewoon straffen” niet werkt, neemt de leerkracht andere maatregelen.

1. De leerkracht maakt in samenwerking met de leerling een contract. In dat contract komt te staan wat het probleem is, wat hij/zij eraan wil gaan doen, wanneer erop wordt teruggekomen en wat wordt gedaan als het niet lukt.

2. Time –out: is een middel om een leerling tijdelijk uit een situatie te halen waarin hij of zij de leeromgeving van anderen verstoort.

De leerkracht formuleert een aantal vragen met als doel de leerling zijn eigen gedrag te laten evalueren.

In het laatste geval bemoeit de directeur zich met de leerling. De directeur zal gebruik maken van het zgn. G-formulier

No Blame

In geval van pesten of ernstige strubbelingen met een groepje kinderen in een klas, zal de school gebruik maken van de No-blame methode

- leerkracht signaleert een probleem in de eigen groep

- leerkracht bespreekt het probleem met de IBer
- IB- er bespreekt het probleem in de veiligheidscommissie, bestaande uit: leerkracht van de groep, ib-er en directie.

Kind of groep kinderen worden aangemeld bij de coördinator.

Op dat moment worden de volgende stappen gezet:

- Ouders worden ingelicht[door eigen leerkracht]
- Probleem wordt beschreven in dotcomschool

De No-blame periode duurt 2-4 weken

Wij hanteren de volgende gedragslijn

1. De leerling krijgt een waarschuwing.
2. Geeft dit niet het gewenste resultaat dan wordt de leerling gedurende korte tijd buiten het groepje geplaatst. Het liefst in het eigen lokaal. Op een plaats waar de leerkracht zicht op hem/haar heeft.
3. Bij onvoldoende resultaat wordt de leerling bij een collega geplaatst. De leerkracht stelt de directie op de hoogte, die vervolgens een gesprek heeft met het kind. Tevens worden de ouders op de hoogte gespeld van het ongewenste gedrag. Van de ouders wordt in dit geval gevraagd dat zij de ontstane situatie met het kind bespreken.
4. Zo nodig observeert de intern begeleider het kind. Dit in overleg met de leerkracht. Eventueel adviseert zij om de hulp van externen in te roepen. Dit wordt vervolgens met de ouders besproken.
5. Zijn de problemen niet opgelost dan zal de leerkracht het kind een brief meegeven, waarin het ongewenste gedrag wordt beschreven. Het kind neemt de brief zelf mee naar huis en zal deze getekend de volgende dag bij de leerkracht inleveren.
6. Bij herhaaldelijk ongewenst gedrag neemt de leerkracht contact op met de ouders en worden afspraken gemaakt. Deze worden vastgelegd op het ouder gespreksformulier in dotcomschool.
7. Wanneer ouders en leerkracht niet tot overeenstemming kunnen komen, volgt een gesprek met ouders, leerkracht, directie. De leerkracht maakt hiervan een verslag.
8. Mochten hierna nog geen besluiten zijn genomen dan beraadt de directie zich over te nemen stappen en stelt de ouders daarvan binnen een week op de hoogte.
9. Zo nodig zal de directie [in overleg met het bevoegd gezag] besluiten het kind tijdelijk te schorsen.
10. In het uiterste geval zal de directie het bevoegd gezag verzoeken tot verwijdering over te gaan.